

ZARZĄDZENIE NR 19 /2023

Kierownika Zakładu Usług Komunalnych w Trzebielinie

z dnia 15 września 2023 r.

w sprawie : **wprowadzenia procedury zarządzania ryzykiem w Zakładzie Usług Komunalnych w Trzebielinie**

Na podstawie art. 68 ust. 1 i 2 pkt 7 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. 2023r. poz. 1270 z późn. zm.)

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Celem procedury jest opisanie zasad, według których odbywa się zarządzanie ryzykiem w Zakładzie Usług Komunalnych w Trzebielinie, a następnie eliminowanie lub redukcja ryzyka do poziomu akceptowalnego przez Kierownika ZUK.
2. Objaśnienie pojęć :
 - 1) **Ryzyko** - prawdopodobieństwo wystąpienia bądź niewystąpienia zdarzeń, które mogą mieć wpływ na osiągnięcie zamierzonych celów i zadań przez ZUK w Trzebielinie,
 - 2) **Obszar ryzyka** - fragment działalności zakładu, w której istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia niekorzystnego zjawiska,
 - 3) **Czynnik ryzyka** - zdarzenie, działanie, zaniechanie, które może spowodować wystąpienie ryzyka,
 - 4) **Akceptowalny poziom ryzyka** - poziom ryzyka, który Kierownik ZUK jest skłonny zaakceptować.

§ 2

1. Ustala się procedurę zarządzania ryzykiem w Zakładzie Usług Komunalnych w Trzebielinie określając :
 - 1) **Cele i zadania szczegółowe** - cele i zadania określa się w sposób precyzyjny i jasny, w co najmniej rocznej perspektywie. Ich wykonanie polega na monitorowaniu za pomocą wyznaczonych mierników. Formuła liczenia to : (liczba, %, kwota, czas) – wzór stanowi tabela załącznik Nr 1 do zarządzenia .
 - 2) **Identyfikację ryzyka** - nie rzadziej niż raz w roku należy dokonać identyfikacji ryzyka w odniesieniu do celów i zadań szczegółowych – wzór stanowi załącznik Nr 2 do

zarządzenia . Przy identyfikacji ryzyka należy wziąć pod uwagę szereg czynników, w szczególności :

- sytuację finansową ,
- zmianę sposobu działania, fluktuację kadr, zmiany struktury organizacyjnej,
- działania , które mogą wpłynąć na opinię publiczną,
- wyniki i upływ czasu do wcześniej przeprowadzonej kontroli,
- kwestie etyki zachowań pracowników zakładu,
- liczbę pracowników i ich kwalifikacje,
- wyniki samooceny systemu kontroli zarządczej.

3) Analizę ryzyka - dokonuje się punktową analizę ryzyka, określając zdarzenia pod kątem prawdopodobieństwa (P) ich wystąpienia oraz potencjalnych skutków (S) ich negatywnych następstw,

- skala oceny prawdopodobieństwa (P) zawiera się w przedziale liczb naturalnych od 1 do 5 punktów, gdzie :
 - 1 - oznacza przedział prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia/ryzyka od 0% do 20%,
 - 2 - oznacza przedział prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia/ryzyka od 21% do 40%,
 - 3 - oznacza przedział prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia/ryzyka od 41% do 60%,
 - 4 - oznacza przedział prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia/ryzyka od 61% do 80%,
 - 5 - oznacza przedział prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia/ryzyka od 81% do 100%
- skala oceny skutków (S) następstw zdarzeń zawiera się w przedziale liczb naturalnych od 1 do 5 punktów, gdzie :
 - 1 - oznacza minimalny skutek,
 - 2 - oznacza niewielki skutek,
 - 3 - oznacza średni skutek,
 - 4 - oznacza poważny skutek,
 - 5 - oznacza bardzo poważny skutek,

4) Istotność ryzyka – zależność pomiędzy prawdopodobieństwem a skutkami. Można wyrazić za pomocą następującego wzoru :

$IR = P \times S$, gdzie:

IR - współczynnik istotności ryzyka,

P - prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka,

S - potencjalne skutki wystąpienia ryzyka,

Dokonując oceny istotności ryzyka stosujemy skalę obejmującą następujące poziomy :

- **ryzyko wysokie (W)** - istotnie wpływa na działalność zakładu, uniemożliwia realizację zadań i celów, rodzi straty finansowe itp., - gdzie IR mieści się w przedziale od 16 do 25,
- **ryzyko średnie (Ś)** - potencjalnie wpływa na działalność zakładu, wymaga ustawicznego monitorowania i sprawdzania oraz rozważenia podjęcia stosownych działań, - gdzie IR mieści się w przedziale od 6 do 15,
- **ryzyko niskie (N)** - nie ma wpływu na działalność zakładu, wymaga monitorowania i w miarę potrzeby sprawdzania, - gdzie IR mieści się w przedziale od 1 do 5,

5) Reakcję na ryzyko - należy określić działania, które należy podjąć w celu zmniejszenia danego ryzyka do akceptowanego poziomu. Możemy wyróżnić następujące formy reakcji na ryzyko :

- tolerowanie - oznacza, że uznajemy dany rodzaj zidentyfikowanego ryzyka za akceptowany i dopuszczalny dla zakładu,
- przeniesienie - następuje poprzez przesunięcie określonych działań poza strukturę zakładu na podmioty zewnętrzne,
- przeciwdziałanie – następuje poprzez dobranie odpowiedniego rodzaju reakcji w stosunku do określonego ryzyka tzw. działanie zaradcze,
- wycofanie się – oznacza zaprzestanie działań w określonym obszarze, gdzie ryzyko jawi się jako nadmierne.

6) Właściciela ryzyka - konkretna osoba, której przypisano własność poszczególnych ryzyk, osoba mająca kompetencje do podjęcia działań zaradczych w stosunku do obszaru, w którym zarządza, osoba bezpośredniego kontaktu.

Rozdział II

Zadania Zespołu ds. wspierania Kierownika w sprawowaniu kontroli zarządczej

§ 3

1. Budowanie świadomości na temat zagrożeń mogących wystąpić wewnątrz i na zewnątrz Zakładu Usług Komunalnych w Trzebielinie, mających wpływ na realizację celów i zadań, w tym poprzez edukowanie pracowników zakładu,
2. Monitorowanie poziomu ryzyka przeprowadzając następujące czynności :

- 1) wykonują przegląd, w celu określenia, czy ryzyko uległo zmianie,
- 2) sprawdzają czy punktowa ocena ryzyka jest wciąż odpowiednia,
3. Pisemne informowanie pracowników zakładu o poziomie zidentyfikowanych ryzyk.

§ 4

1. Wszyscy pracownicy zakładu zobowiązani są do aktywnego uczestnictwa w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności do :
 - 1) bieżącej identyfikacji czynników ryzyka,
 - 2) informowanie Zespołu ds. wspieranie Kierownika w sprawowaniu kontroli zarządczej o zidentyfikowanych ryzykach,

Rozdział III

Postanowienia końcowe

§ 5

1. Szczegółowa rola w procesie zarządzania ryzykiem w Zakładzie Usług Komunalnych w Trzebielinie spoczywa na Kierowniku zakładu .
2. Załącznik Nr 1 i 2 – stanowią całość, dokumentację zależną.
3. Wprowadza się Rejestr ryzyka, który jest dokumentem zbiorczym ryzyka ustalonego na dany rok – (kolor czerwony – ryzyko wysokie, kolor żółty – ryzyko średnie, kolor zielony – ryzyko niskie) – wzór tabeli stanowi załącznik nr 3 do zarządzenia.
4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.
5. Traci moc zarządzenie nr 3/2013 z dnia 05.01.2013r.

Kierownik Zakładu
Arkadiusz Kukliński

.....
(pieczętka zakładu)

CELE SZCZEGÓŁOWE USTALONE NA ROK 2023

CEL I :

ZADANIA PODCZAS REALIZACJI CELU:						UWAGI		
1.								
2.								
Lp.	MIERNIK / NAZWA	FORMUŁA LICZENIA				WARTOŚĆ		
		liczba	%	kwota	czas	BAZOWA	DOCELOWA/ ROK 2023	
1.	2.	3.				4.	5.	6.
1.								
2.								

Sporządził :
Zespół ds. wspierania Kierownika zakładu,
w sprawowaniu kontroli zarządczej.

1.....
2.....
3.....

....., dnia.....

Zatwierdził :

.....
(data i podpis Kierownika)

.....
(pieczęć zakładu)

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W ROKU 2023

Identyfikacja ryzyka do CELU I.

Identyfikacja ryzyka		Analiza ryzyka		Ocena ryzyka							
L.p.	Zidentyfikowane ryzyko - opis	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka (P) - opis	Skutek wystąpienia ryzyka (S) - opis	P	S	IR (5x6)	Poziom ryzyka			Reakcja na ryzyko	Właściciel ryzyka (imię i nazwisko)
							W	Ś	N		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.			9.	10.
1.											
2.											

Sporządził :
Zespół ds. wspierania Kierownika zakładu
w sprawowaniu kontroli zarządczej.

Zatwierdził :

1.....
2.....
3.....

.....
(data i podpis Kierownika)

....., dnia.....

.....
(pieczęć zakładu)

REJESTR RYZYKA NA ROK 2023

POZIOM RYZYKA								
Ryzyko wysokie			Ryzyko średnie			Ryzyko niskie		
1.			2.			3.		
LP.	Zidentyfikowane ryzyko - opis	Ocena poziomu dnia.....	LP.	Zidentyfikowane ryzyko - opis	Ocena poziomu dnia.....	LP.	Zidentyfikowane ryzyko - opis	Ocena poziomu dnia.....
1.			1.			1.		
2.			2.			2.		
3.			3.			3.		
4.			4.			4.		

Sporządził :
Zespół ds. wspierania Kierownika zakładu
w sprawowaniu kontroli zarządczej.

1.....
2.....
3.....

....., dnia.....

Zatwierdził :

.....
(data i podpis Kierownika)